Marmara Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

öneri

Sayı: 13 Yıl : 6 Cilt: 3 Ocak 2000 ISSN 1300-0845

İÇİNDEKİLER

Yeni Bin Yılda Yeni Yayın Hedefleri	Şadi Can Saruhan
Editör'den	Uğur Yozgat
Global Yöneticilerde Bulunması Gereken Temel Özellikler	Nevin Deniz
Proje Yönetiminde Başarı	Uğur Yozgat
Aracı Markalarının Markalama Kararlarındaki Yeri Ve Bu Markaların Toptancı, Perakendeci, Üretici Bazındaki Avantaj Ve Dezavantajları	Aypar Uslu - Gülpınar Kelemci
Standart Maliyet Yönteminde Direkt İlk Madde Ve Malzeme Maliyetleri Sapma Hesaplarının İrdelenmesi	Münir Şakrak
Okul Öncesinde Aktivitelerle Fen Kavramlarının Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma	Fatma Şahin-Filiz Ökçün
Okul Öncesinde Oyunlarla Fen Kavramlarının Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma	Fatma Şahin-Saime Çağlak
Üniversitede Akreditasyon Ve Düşünceler	Ayşen Bakioğlu –Resul Baltacı
Fransız Hesap Çerçevesi İle Türk Tek Düzen Hesap Çerçevesine Genel Bakış	Başak Ataman Akgül
Cobb-Douglas Üretim Fonksiyonunun Geometrik Programlama İle Analizi	Tuncay Can
Tekstil Sanatında Altın Ve Gümüş	Sibel Arık
Tarihsel Süreç İçinde Dantel	Şebnem Temir
Sosyal Bilimler Problemlerinin Çözümünde Fizik Prensiplerinin Rolü	Suat Karagöz-İsmail Özmen-Turgay Kalaycı
A Simple Theorem On Minority Rights	Ahmet Kara
İnsan Kaynakları Yönetiminin Değişen Yüzü : Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi Modu	Alim Aydın
Türkiye'de Trafik Kazaları Ve Sonuçları Hakkında İstatistiksel Bir Araştırma	Bahattin Rüzgar-Nursel Rüzgar
Halı Sanatımızın Yüzey Tasarımı Olarak Değerlendirilmesi	Hakan Çiloğlu
Yüzey Tasarımlarında Formlar Ve Kavramlar İlişkisi	Hakan Çiloğlu
Örnek Ortalama Ve Oranlarının Deneysel Bayes Analizi	Filiz Çakır
Birleşmelerde Sinerji	Handan Sümer
Genel Maliyetlerin İzlenmesinde "Faaliyet Tabanlı Maliyetlemenin" Rolü	Çağla Ersen
Abd'de Muhasebe Kurumları	İdil Güner
Eğitim Hizmetlerinin Kamu Ekonomisi İçerisindeki Yeri Ve Önemi	Abdülkerim Göv
Su Potansiyeli Açısından Bir Araştırma : Dicle Havzası	Necmettin Elmastaş
Sponsorluğun Kurumsal Ve Pazarlama Halkla İlişkileri Açısından Değerlendirilmesi	Nurhan Babür Tosun
Tarihi Tekstillerin Konservasyonunda Yüzey Ve Islak Temizlik Yöntemleri	Elgin Karadağ
Quality Function Deployment (Qfd)'De Veri Oluşturma Süreci	Hakan Yıldırım

©Öneri, Cilt..3 Yıl..6, Sayı..13, Ocak, 2000

Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayın Organıdır. Altı Ayda Bir Yayınlanır.

ENSTİTÜ ADINA SAHİBİ : Prof.Dr. Şadi Can SARUHAN
(Enstitü Müdürü)

YAYIN KURULU : Prof Dr.Nevin DENİZ
(Enstitü Müdür Yardımcısı)
Prof.Dr. Mehmet AKAD
Prof.Dr. Osman ALTUĞ
Prof.Dr. Ö. Faruk BATIREL
Prof.Dr. Ali Selçuk BİRİCİK
Prof.Dr. Jale CİVELEK
Prof.Dr. Uğur DAİ
Prof.Dr. Nadir DEVLET
Prof.Dr. Nazım ENGİN
Prof.Dr. Hüseyin GÜMÜŞ
Prof.Dr. Sadrettin GÜMÜŞ
Prof.Dr. Arslan GÜNDÜZ
Prof.Dr. Müçteba İLGÜREL
Prof.Dr. Feryal İREZ
Prof.Dr. Taner KARAHASANOĞLU
Prof.Dr. Bekir KARLIĞA
Prof.Dr. Tuncay KOCAMAN
Prof.Dr. Kuvvet LORDOĞLU
Prof.Dr. Cengiz OKMAN
Prof.Dr. Ayla OKYAY
Prof.Dr. Ünsal OSKAY
Prof.Dr. Vural SAVAŞ
Prof.Dr. Haluk SÜMER
Prof.Dr. Münevver TURANLI
Prof.Dr. Rona TURANLI
Prof.Dr. İlhan ULUDAĞ
Prof.Dr. Mustafa UZUN
Prof.Dr. Cevdet YAVUZ

EDİTÖR : Prof.Dr. Uğur YOZGAT
YAYINA HAZIRLAYAN : Halil Sezai BULDU

ADRES : Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ressam Namık İsmail Sk. 34590 Bahçelievler-İSTANBUL
TEL : (0212) 584 14 44 - 554 78 09 - 506 47 24
FAX : (0212) 506 88 61

KAPAK TASARIMI : Yrd.Doç.Dr. Selahattin GANİZ

BASKI : M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü

Dergide yayınlanan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir. Yayın Kurulu tarafından benimsendiği anlamına gelmez. Dergiden yazılar kaynak adı göstermek suretiyle aktarılabilir. Yayınlanması uygun bulunmayan yazılar geri verilmez. Yayın Kurulu yazının özüne dokunmaksızın gerekli yazım ve cümle değişikleri yapabilir.

MARAMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

Sayı: 13
Yıl:6 Cilt:3
OCAK 2000
ISSN 1300-0845

Öneri

İÇİNDEKİLER

Yeni Bin Yılda Yeni Yayın Hedefleri	Şadi Can Saruhan	i-ii
Editör'den	Uğur Yozgat	iii
Global Yöneticilerde Bulunması Gereken Temel Özellikler	Nevin Deniz	1-3
Proje Yönetiminde Başarı	Uğur Yozgat	5-8
Aracı Markalarının Markalama Kararlarındaki Yeri Ve Bu Markaların Toptancı, Perakendeçi, Üretici Bazındaki Avantaj Ve Dezavantajları	Aypar Uslu - Gülpınar Kelemci	9-13
Standart Maliyet Yönteminde Direkt İlk Madde Ve Malzeme Maliyetleri Sapma Hesaplarının İrdelenmesi	Münir Şakrak	15-21
Okul öncesinde Aktivitelerle Fen Kavramlarının Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma	Fatma Şahin-Filiz Ökçün	23-30
Okul öncesinde Oyunlarla Fen Kavramlarının Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma	Fatma Şahin-Saime Çağlak	31-38
Üniversitede Akreditasyon Ve Düşünceler	Ayşen Bakioğlu –Resul Baltacı	39-47
Fransız Hesap Çerçevesi İle Türk Tek Düzen Hesap Çerçevesine Genel Bakış	Başak Ataman Akgül	49-54
Cobb-Douglas Üretim Fonksiyonunun Geometrik Programlama İle Analizi	Tuncay Can	55-59
Tekstil Sanatında Altın Ve Gümüş	Sibel Arık	61-63
Tarihsel Süreç İçinde Dantel	Şebnem Temir	65-68
Sosyal Bilimler Problemlerinin Çözümünde Fizik Prensiplerinin Rolü	Suat Karagöz-İsmail Özmen-Turgay Kalaycı	69-72
A Simple Theorem On Minority Rights	Ahmet Kara	73-75

İnsan Kaynakları Yönetiminin Değişen Yüzü : Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi Modu	Alim Aydın	77-84
Türkiye'de Trafik Kazaları Ve Sonuçları Hakkında İstatistiksel Bir Araştırma	Bahattin Rüzgar-Nursel Rüzgar	85-100
Halı Sanatımızın Yüzey Tasarımı Olarak Değerlendirilmesi	Hakan Çiloğlu	101-102
Yüzey Tasarımlarında Formlar Ve Kavramlar İlişkisi	Hakan Çiloğlu	103-104
Örnek Ortalama Ve Oranlarının Deneysel Bayes Analizi	Filiz Çakır	105-109
Birleşmelerde Sinerji	Handan Sümer	111-115
Genel Maliyetlerin İzlenmesinde "Faaliyet Tabanlı Maliyetlemenin" Rolü	Çağla Ersen	117-121
Abd'de Muhasebe Kurumları	İdil Güner	123-128
Eğitim Hizmetlerinin Kamu Ekonomisi İçerisindeki Yeri Ve Önemi	Abdülkerim Göv	129-133
Su Potansiyeli Açısından Bir Araştırma : Dicle Havzası	Necmettin Elmastaş	135-141
Sponsorluğun Kurumsal Ve Pazarlama Halkla İlişkileri Açısından Değerlendirilmesi	Nurhan Babür Tosun	143-147
Tarihi Tekstillerin Konservasyonunda Yüzey Ve Islak Temizlik Yöntemleri	Elgin Karadağ	149-154
Quality Function Deployment (Qfd)'De Veri Oluşturma Süreci	Hakan Yıldırım	155-164

Öneri, C.3, S.13.
Ocak 2000, ss.103-104.

YÜZEY TASARIMLARINDA FORMLAR VE KAVRAMLAR İLİŞKİSİ

Dr. Hakan ÇİLOĞLU

M.Ü. G.S.F. Öğretim Görevlisi

Abstract: ***In our world, human begins are different from other living creatures with their innovator sides; continuously producing ideas, interrogating the past and never begin satisfied with the present. Especially, the artists take the nature as a source of their inspiration with its rich colors and variety of forms. Their works reflect a visual combination of forms either present in nature or in their imaginations. In order to produce a surface design representing a special concept, an expressive language is needed. This is the visual expression and basically consists of three primary colors and three basic forms. The primary colors are red, blue and yellow where as the basic forms are square, triangle and circle. The artists give their messages using the abstract forms and colors of their inner world in their designs. The origin of these forms and colors are actually the three primary colors and three basic forms.***

Yaşadığımız dünyada insan, diğer canlılardan farklı olarak düşünce üretme, yetinmeme ve geçmişi sorgulayarak sürekli yenilikçi araştırmalar yapan bir yapıya sahiptir. Var oluşundan günümüze geçen zaman sürecinde insan, doğa ile yakın ilişki içerisine girerek bilgi düzeyini süratle geliştirmiş ve yaşam tarzı çizgisini yeryüzündeki diğer canlı grubu olan hayvanlardan ayırmıştır [1].

Üstün bir varlık olan insan, doğadaki gelişmeleri dikkatle izlemiş, özellikle sanatçılar renk ve form zenginliğine sahip olan doğayı, kendilerine büyük bir öğreti ustası kabul etmiştir. Önceleri doğadaki formları taklit eden insan, yetinmeyerek tasarımlarında kendi duygu ve düşüncelerini yansıtan soyut formlar dünyasını oluşturmuştur. Böylece sanatın formları insanın içinde yaşadığı dış dünyadan, sanatçının iç dünyasına kayar. Sanatçılar doğanın formlarıyla, soyut iç dünya formlarını adeta yarıştırarak, görsel olarak algılanabilen tasarımlarına yansıtır [1-4].

Bir duygu ve düşünce kavramının yüzey tasarımlarında görülerek algılanabilmesi için, bir anlatım dili gereklidir. Bu dil, görsel anlatım dilidir. Görsel anlatım dilinin üç ana rengi ve üç ana formu bulunmaktadır. Üç ana renk kırmızı, sarı, mavi, üç ana form ise kare, üçgen ve dairedir. Bütün renkler üç ana rengin birbirleriyle karışımından, bütün formlar ise kare, üçgen ve daire formlarının deformasyonundan ya da birbirleriyle olan ilişkilerinden oluşur [5-9]. Sanatçılar yaptıkları tasarımlarda, kendi soyut iç dünya formları ve renklerle duygu ve düşünce kavramlarını yansıtarak bir mesaj verirler. Bu formlar ve renklerin temeli üç ana form ve üç ana renk kaynaklıdır [2,4,10].

Bir yüzey tasarımında, görsel anlatım dilinin renkler ve formlar dünyası içinden, sanatçının yansıtmak istediği duygu ve düşünce kavramlarına uygun olanlarının seçimi, tasarımda estetik başarıyı oluşturur. Bu başarı, tasarımı oluşturan yüzey kompozisyonlarında formlar ile renklerin, birbirleri ve yüzeyle olan ilişkilerinin doğru kurulmasıyla mümkündür [1,11-13]. Bu nedenle yüzey tasarımlarında verilmek istenen herhangi bir duygu ve düşünce kavramı için duyarlı bir şekilde gözlem yapılarak her bir kavramı meydana getiren unsurlar analiz edilir ve kompozisyonlarda formlar kavramlara göre küçük-büyük, hafif-ağır, uzak-yakın, hareketli-durağan, açık-koyu, sert –yumuşak, yönlü- yönsüz, dikey-yatay, diagonal, hızlı-yavaş gibi nitelikler yüklenirler [11-16].

Verilmek istenen duygu ve düşünce mesajı formların nitelikleriyle uygunlunda ve kompozisyonun bütününde estetik problemler çözümlendiğinde beğeniler kazanılmış olur. İnsan bu beğenilerden bir haz duyar. Bu haz, güzel olarak ifade ettiğimiz estetik bir tanımlamadır [1,2,4,12,13].

Yüzey tasarımları, insanların gereksinimlerine cevap verecek şekilde görsel sanat dallarının farklı teknik çözümlemeleri ve malzemeleriyle uygulanabilir. Değişik resimleme teknikleriyle tuale, duvara, kağıda resmedilebilir. Vitray, seramik pano, ya da kumaşa dokuma, baskı ve halı-kilim türü dokuma teknikleriyle uygulanması da mümkündür. Hatta tasarımlar üç boyutlu sanat objesine dönüştürülebilir ve hareket de kazandırılabilir [17].

Teknoloji her geçen gün değişmektedir. Tasarımın oluşturulmasında teknolojik gelişmeler, zaman kazandırma açısından büyük kolaylıklar getirmektedir. Nitekim, günümüzde bilgisayarlar kalemin, fırçanın yerini almaktadır. Sanatçılar da bu gelişmeler doğrultusunda teknik bilgi düzeylerine yenilerini eklemektedirler. Gelecekte teknolojik düzey ne olur bilinemez. Önemli olan, hangi teknoloji kullanılırsa kullanılsın, edinilen sanat formasyonu ile estetik haz oluşturacak tasarımların yapılmasıdır. Çünkü, sanatın objeleri değişse bile estetik problemler tüm sanat dalarında tarih boyunca yerini korumuştur.

Geçmişte de sanatçılar kendi uğraştığı sanat alanında estetik haz duyulabilecek çalışmalar yapmıştır, eserler üretmiştir [17].

KAYNAKLAR

1)-TUNALI, İsmail. Estetik. Remzi Kitabevi Yayınları. İstanbul. 1989

2)-ÖZER, Bülent. "Sanat Yaratmasında Tabiatçı Gerçekçilik-Simgecilik ve Figüratif Sanat-Soyut Sanat Kavramları üzerine." Yapı. Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları. S.. 4. İstanbul. Ocak-Şubat 1974

3)-TOYDEMİR Nihat. TANAÇAN. Leyla. "Malzeme ve Teknolojinin Tasarımdaki Etkileri Üzerine Düşünceler" Yapı. Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları. s.. 184. İstanbul. Mart 1997

4)-TUNALI. İsmail. Felsefenin Işığında Modern Resim. Remzi Kitabevi Yayınları. İstanbul. 1989

5)-HOREMIS. Spyros. Optical and Geometrical Patterns and Designs. Dover Publications Inc.. Nev Yourk. U.S.A.. 1970

6)-ITTEN. Johannes. Kunst Der Farbe. Otto Maier Verlag. Rawensburg. Germany. 1961

7)-KRUMPSCHMID. J.. LICHTENSTEIGER. K.. MARIEL. J.. Flachengestaltung Mit System. Verlag Georg D.W. Callwey. München. Germany. 1979

8)-PEKER. Ergün. "Görsel Sanatlarda Hareket ve Opsanat – IV." Ankara Sanat. Y..10. S..114. Ankara. Ekim 1975

9)-VASARELY. Victor. Vasarely. Du Gruffon Neuchatel. Switzerland. 1969

10)-YURTSEVER. Hüseyin. "Tasarımda Üç Boyut." Yapı. Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları. S.. 138. İstanbul. Mayıs 1993

11)-GÜNGÖR. İ. Hulusi. Temel Tasar Ders Notları. Ankara Yükseliş Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulu Yayınları. Ankara 1969

12)-HANÇERLİOĞLU Orhan Felsefe Sözlüğü. Remzi Kitabevi yayınları. İstanbul. 1989

13)-HEGEL. G.W..F.. "Estetik Üzerine Derslere İlişkin Temel Düşünceler. " Seçilmiş Parçalar. Remzi Kitavevi Yayınları. İstanbul. 1986

14)-ASLIER. Mustafa. "Tasarlamacı Eğitiminin Gereği ve Genel İlkeleri." Tasarlama (Dizayn) I. Ulusal Kongresi Bildirileri. İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Yayınları. İstanbul. 1982

15)-ÖZER. Bülent. "Estetik 'in Anlamı. Kapsamı ve Günümüzdeki Yeri." Yapı. Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları. S..7. İstanbul. Temmuz Ağustos 1974

16)-TÜMER. Gürhan. "Tasarım Dil İlişkileri: Mimari Tasarım ve Yazım Sanatı." Tasarlama (Dizayn) I.Ulusal Kongresi Bildirileri. İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Yayınları. İstanbul. 1982.

17) ÇİLOĞLU. Hakan. "Görsel Anlatım Dili". Ev Tekstili. Ev Tekstilcileri Derneği Yayınları. Y.6. S:23. İstanbul. Aralık 1999.